

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Adam Roch (sprawozdawca)

w sprawie **K. K.**

o przestępstwo z art. 202 § 3 k.k. i art. 202 § 4a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 kwietnia 2024 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Opatowie

z dnia 20 lutego 2023 r., sygn. II K 356/22

**uchyla zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje
do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Opatowie.**

UZASADNIENIE

K. K. został oskarżony o to, że w okresie od 25 sierpnia 2019 r. do 21 stycznia 2021 r. oraz od 8 kwietnia 2021 r. do 29 listopada 2021 r. w O., Ć. i w innych miejscowościach woj. [...], posiadał na mobilnych urządzeniach w postaci tabletu

marki [...] i telefonu komórkowego marki [...] treści pornograficzne z udziałem małoletnich w postaci plików ze zdjęciami oraz w okresie od 2 maja 2020 r. do 27 listopada 2020 r. rozpowszechniał te treści pornograficzne z udziałem małoletnich oraz posiadane również w plikach zdjęciowych na tych urządzeniach treści pornograficzne z posługiwaniem się zwierzęciem, przesyłając te pliki drogą elektroniczną innym osobom, tj. o przestępstwo określone w art. 202 § 3 k.k. i art. 202 § 4a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2023 roku, sygn. akt II K 356/22, Sąd Rejonowy w Opatowie – uwzględniając wniosek w trybie art. 387 § 1 k.p.k. – uznał oskarżonego K. K. za winnego powyżej opisanego czynu i wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności. Nadto na podstawie art. 93a pkt 2 k.k. w zw. z art. 93c pkt 4 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek zabezpieczający w postaci terapii oraz na podstawie art. 44 § 2 k.k. przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych w postaci telefonu komórkowego marki [...] i tabletu marki [...] poprzez ich pozostawienie w aktach sprawy. Jednocześnie obciążono oskarżonego kosztami sądowymi. Wyrok ten nie został zaskarżony w drodze zwykłych środków zaskarżenia.

Kasację od powyższego rozstrzygnięcia na niekorzyść oskarżonego wniosł Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 387 § 1, 2 i 3 k.p.k., polegające na niezasadnym uwzględnieniu przez sąd *meriti* wadliwego wniosku oskarżonego K. K. o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, mimo iż wniosek ten nie zawierał propozycji obligatoryjnego z mocy art. 41 § 1a k.k. zdanie drugie (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r., a po tej dacie – z treści art. 41 § 1a pkt 2 k.k.) orzeczenia na czas określony albo dożywotnio środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, co skutkowało wydaniem wyroku, również z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą wskazanego wyżej przepisu prawa materialnego.

Podnosząc powyższy zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa, opisanego w zarzucie kasacyjnym, które to naruszenie miało istotny wpływ na treść wyroku. Stwierdzić bowiem trzeba, że złożenie wniosku w trybie art. 387 § 1 k.p.k. nie obliguje sądu do jego automatycznego uwzględnienia. Złożony w tym trybie wniosek, mimo braku sprzeciwu ze strony prokuratora i pokrzywdzonego, nie wiąże sądu, gdyż ten może stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą jednak przesłanki do skazania oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy. Sąd powinien dokonać przede wszystkim jego kontroli w zakresie spełnienia wszystkich warunków dopuszczalności takiego wniosku, w szczególności przeanalizować, czy zaproponowana przez oskarżonego kara i inne środki prawnej reakcji odpowiadają wymaganym przez prawo materialne sankcjom. W sytuacji, w której treść wniosku tychże regulacji prawnych nie respektuje, niewątpliwym obowiązkiem sądu jest bądź to uzależnienie swojej decyzji o uwzględnieniu tego wniosku od dokonania w nim zmiany konwalidującej dostrzeżoną jego wadliwość (art. 387 § 3 k.p.k.), bądź też rozpoznanie w dalszym ciągu sprawy na zasadach ogólnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2021 r., IV KK 336/20, LEX nr 3219510; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2020 r., III KK 124/19, LEX nr 3122746).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w Opatowie nie zrealizował w pełni ciążących na nim obowiązków związanych z procedowaniem w trybie art. 387 k.p.k. Doprowadziło to do uwzględnienia wniosku i wydania wyroku bez obligatoryjnego orzeczenia środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi.

Zgodnie z art. 41 § 1a zd. drugie k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r., a po tej dacie – z treści art. 41 § 1a pkt 2 k.k.) „sąd orzeka zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją,

leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego”. Czyn przypisany K. K., zakwalifikowany z art. 202 § 3 k.k. i art. 202 § 4a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., należy do kategorii przestępstw objętych powyższą regulacją. Dlatego orzeczenie wobec oskarżonego określonego w art. 41 § 1a k.k. środka karnego było w przedmiotowej sprawie obligatoryjne. Uwzględnienie przez sąd wniosku oskarżonego o dobrowolne poddanie się karze w sytuacji, gdy złożona przezeń propozycja sankcji naruszała treść art. 41 § 1a k.k., stanowiło rażący błąd, wywierający istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Nie dostrzegając w treści wniosku oskarżonego braku rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego przewidzianego w art. 41 § 1a k.k., sąd naruszył art. 387 § 1-3 k.p.k., nakładający nań obowiązek kontroli treści wniosku złożonego przez stronę. W rezultacie, wyrok w zaskarżonej części zapadł z rażącym naruszeniem przepisu prawa materialnego – art. 41 § 1a k.k., co miało istotny wpływ na jego treść. W tym stanie rzeczy zaskarżony wyrok należało uchylić w całości i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Opatowie do ponownego rozpoznania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2023 r., IV KK 44/23, LEX nr 3601229). Sąd ten, procedując prawidłowo, dostrzegając możliwość dalszego procedowania w trybie art. 387 § 1 k.p.k. winien uzależnić uwzględnienie złożonego wniosku od dokonania jego modyfikacji w sposób czyniący dość przepisom prawa materialnego. Dopiero osiągnięcie porozumienia w tej kwestii, przy spełnieniu pozostałych przesłanek dobrowolnego poddania się karze, otworzy drogę do uwzględnienia wniosku oskarżonego. W przeciwnym wypadku sąd rozpozna sprawę na zasadach ogólnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[PGW]

[ms]

Małgorzata Bednarek Wiesław Kozielowicz Adam Roch